

ds geheel is open-
portaal des tijds,
le wereld uit, lokt
oote Simson, die
n van het huis,
en zijn ziel laat
Philistijnen.
K. S.

VEN.

matie.

besproken het voor-
d bij de Synode de

sch doel, maar daarom
e lezers.

Commissie en Rap-
portage met de
eidend woord" blijft.
Reformatie der Ned.
woord. Reorganisatie
breed.

de wenscht de Com-
eiddraad. Welke
reglement van 1816
it, dat de antonoomie
died opgeheven. De
dit reorganisatieplan

na dit rapport niet
gemeenschap, maar
getuigenis van de
geen binding aan de
aan het centrum,
van de belijdenis
didaak" worde om-

t ernstigste bezwaar
1816 in het rapport
n.), dat het leucht
in deze voorgestelde
u niet de draag om
eerskomstig de in-
le apostelen.

falsificatie wordt ont-
de fictie van de

opgegeven, dat de
veje misstanden en
zaakt. Het is echter
werkelijkheid van dit
eren.

oest opportunistisch,
d geen ruimte om
enz. op te lossen.
met een geringe

dat men zich op
pt, waar het gaat
t klassieke Gerefor-

nts onder de groot-
afwijkingen van de
aar alleen onder-
ren bestriden. En
nog zó veracht,
ragen, wat er van

lenis wordt gezocht
us Christus, Gods
Heer". Zelfs de
is dus als centrum
tingen kunnen dan
geduld. Misschien
minste de moder-
maar ook daarmee
uitkomen.

n Dr J. Riemens
ons eerste artikel
g het leven naar
de Dordtische Ker-

it met citaten aan-
werp tot reorganisatie
Herv. Kerk naar
karakter blijft be-

armuleering, beto-
proponents-formule
is ze nog als
afwijkingen, niet
ten.

kelijke leven is
gewicht.

zien van de Ned.
rezen naar de
van reorgani-
een en de leer-
orden geëfend
ij als outsiders

n hiërarchisch
seds over ver-
der tucht ge-

le inleiding op
deurstelling op

reglement zelf
p.

"Aan de Kerk
lidmaten en
n diakenen en
s terzake van:
en strijd met
van verstoring
in de uitoefen-

dat er in de
leven in ern-

sage gevallen bestaat, maar geen tucht over de
kerk.

Praktisch is dit volkomen juist.
In de praktijk heerscht er de leervrijheid.
Maar nominaal was ook in het oude reglement
leertucht opgenomen.

Dit schreef ook tucht voor terzake van openbaren
strijd tegen den „geest en de beginselen der be-
lijdenis".

Daarvoor wil de Commissie gelezen zien: ern-
stigen strijd met de belijdenis der Her-
vormde Kerk.

Zij acht de bepaling van het bestaande reglement
al te zwevend en al te licht te misbruiken.

Omtrent de uitdrukking, door haar gebruikt, zegt
zij in de toelichting: „om echter letterzifterij en
kleinzielig ziften te voorkomen, is er sprake van
„ernstigen" strijd".

Dadelijk doet zich de vraag voor of ook deze
uitdrukking niet al te zwevend en al te licht te
misbruiken is.

Een noemenswaardig verschil kunnen we hier
niet vinden.

De exegese zal in beide gevallen denkelijk de-
zelfde zijn.

Want wie geeft ook maar bij benadering aan
wat de grens is tusschen ernstig en niet-ernstig?

In art. 86 van het concept wordt nader
aangegeven: „Bij de behandeling der leergeschillen
geldt als hoofdbeginsel, dat het middelpunt der
Belijdenis is het heilig Evangelie van Jezus Chris-
tus, Gods eeniggeboren Zoon, onzen Heer".

Maar wanneer nu iemand leert: ik geloof, dat
Jezus Christus Gods eeniggeboren Zoon is in
dezen zin, dat Hij Zich op geheel eenige wijze
van het kindschap Gods bewust is geweest en
daarom erken ik Hem ook als mijn Meerdere, mijn
Heer, niemand was edeler, vromer, genialer dan
Hij, ik noch een van mijn medemenschen kan ook
maar in Zijn schaduw staan, wat dan?

Zal men dien strijd tegen de belijdenis ernstig
achten of niet?

De opstellers zullen daarop bevestigend ant-
woorden.

Maar zullen de verantwoordelijke kollege's, die
straks indien dit concept zou worden aangenomen,
het zouden moeten handhaven, dit ook moeten
doen krachtens het nieuwe reglement?

Zoo behoort men immers de kwestie te stellen.
En dan houden wij dit voor hoogst twijfelachtig.
Zij zullen zich wellicht de woorden uit de toe-
lichting ten nutte maken: geen letterzifterij en geen
kleinzielig ziften!

Voorts, de Commissie heeft het over het evan-
gelie van Jezus Christus.

Wat behoort daartoe?

De gansche Heilige Schrift?

Maar dan zou men niet zoo bezorgd zijn om
een centrum vast te stellen.

Kan men niet dit reglement in de hand optreden
tegen iemand, die niet al de Schrift voor door
God ingegeven houdt, die meent dat vooral het
Oude Testament de gemeente van den nieuwen
dag niet meer bindt, die de leer der algemeene
verzoening huldigt, die de opstanding des vlees-
ches loochent, die de konditionele onsterfelijk-
heid leert, die het volkomen plaatsvervangend bij-
den onzes Heeren ontkeurt?

Wij zien niet in, hoe dit mogelijk is.

Te meer, omdat elders ernstige strijd met de
belijdenis der Hervormde Kerk aangevoerd wordt
met „ernstige strijd met Gods Woord".

Wat men onder Gods Woord verstaat, wordt
niet geen woord omschreven.

In een Gereformeerde Kerkenorde behoort dit
niet.

Maar in een Reglement voor een kerk, waar
de uitdrukking „Gods Woord" in zoo allerhande
beteekenis wordt gebezigd, wel.

Ook hier kan het herhaald: als iemand zich
beroept op „Gods Woord" in zijn binnenste, wat
kan men dan tegen hem beginnen?

Dit zijn waarlijk geen spekulatieve kwesties.

Zij zijn uit het werkelijke leven gegrepen.
Bovendien is het om object van leertucht te
zijn niet genoeg, dat men iets belijdt, dat tegen
Gods Woord ingaat. Neen, er wordt uitdrukkelijk
bepaald: hij moet in ernstigen strijd geraken
met Gods Woord.

Een vergadering van onberekenbare samenstel-
ling heeft over dit al of niet ernstige te beslissen.

Voor het subjektieve heeft men hier een aller-
ruimste speling gelaten.

Eigenaardig doet tevens aan het artikel, waar-
in wordt gezegd, dat een leergeschil, waarover
in hoogste instantie is beslist, niet opnieuw aan-
hangig mag worden gemaakt, tenzij dan dat ge-
wichtige nieuwe argumenten op grond van Gods
Woord worden aangebracht en een tijd van
ten minste tien jaren verstreken is.

Wij zouden oordeelen: als uit de Schrift kan
worden aangeleerd, dat eenige kerkelijke verga-
dering in haar uitspraak over een leergeschil heeft
gedwaald, dan moet dat bij de eerste de beste
gelegenheid worden behandeld.

Anders zou de kerk het sanctioneren, dat zij
in strijd met de Schrift leefde.

Maar neen. Op grond van dit concept mag de
kerk spreken: of mijn beslissing in strijd was met

Gods Woord, doet niets ter zake, de tien jaren
zijn nog niet om.

Al zou zij tot de ontdekking komen: ik heb
gezonddigd, zoo zou het nieuwe reglement haar
voorschrijven minstens tien jaar in de zonde te
volharden.

Kenmerkend is mede in deze bepalingen, dat
zij Mattheus 18, waar toch de grondregels van
de tucht door Christus zelf zijn gesteld, totaal
negeeren.

Dat de kerkeraad of een kerkelijke vergadering
bij zonden, die niet van nature wege openbaar
zijn, geen aanklacht in behandeling mag nemen
voor eerst de partikuliere censuur is geëfend,
wordt hier niet geëischt.

Van de trappen der kerkelijke censuur, van een
afhouding van het avondmaal wordt hier in het
geheel niet gerept.

Daarentegen wordt wel verordend, dat de ver-
gaderingen een klacht niet ter zijde kunnen leg-
gen, als de klager officiële behandeling eischt.
(art. 89).

Ma.w. een kerkeraad mag zulk een klager niet
aanzeggen: zoolang hij niet den weg van Mat-
theus 18 bewandeld hebt, mogen wij op uw aan-
klacht niet ingaan.

Neen, als hij officiële behandeling vordert, moet
dit geschieden, al treedt hij ook het gebod van
Christus niet voeten.

Heel deze tuchttoefening is derhalve
onschriftuurlijk.

Ook mag er wel even op gewezen worden, dat
deze artikelen niet spreken van schorsing of ont-
zetting uit het ambt.

Wanneer bij de oefening der leertucht blijkt,
dat iemand in zulk een ernstigen strijd met de
belijdenis zich bevindt, dat hij niet langer als
ambtsdrager kan worden gehandhaafd, wordt hem
ongevraagd ontslag verleend wegens onge-
schiktheid tot het bedienen van het leeraarsambt
resp. het geven van godsdienstonderwijs.

Ongevraagd ontslag!

Door deze terminologie wordt feitelijk het ambt
op één lijn geplaatst met het wereldlijk beroep.

Alzoo wrekt zich de genootschapsidee.

Het genootschap verwerpt de kerk.

De ambtsdragers worden employe's.

Nog iets.

Uitdrukkelijk wil de Commissie bedingen: „Leer-
tucht tegenover niet-ambtsdragers is niet geheel
uitgesloten, maar treedt op den achtergrond".

Dat levert 'm natuurlijk de volkskerk-gedachte.
Indien men de niet-ambtsdragers evenzeer aan
leertucht onderwierp als de ambtsdragers, zou de
censuur diep in het lichaam der Herv. Kerk in-
snijden.

Er zou een schier massale excommunicatie moe-
ten plaatsgrijpen.

De Herv. Kerk zou worden gedecimeerd.

Maar dan zou men ook gedwongen worden den
waan van volkskerk te zijn moeten prijsgeven.

Dat wil men niet.

Men sluit daarom leertucht over anderen dan
ambtsdragers wel niet geheel uit, maar die wordt
toch geheel naar achteren gedrongen.

Vanzelf wordt ook hier met de Schrift niet ge-
rekend.

Als Paulus het heeft over „een ketterschen
mensch" maakt hij geen onderscheid tusschen
ambtsdragers en niet-ambtsdragers.

Iedere kettersche mensch wordt door hem als
object van censuur aangewezen.

Eindelijk nog dit.

Art. 97 houdt in: „Voor predikanten, die bij
het in werking treden van dit reglement reeds in
dienst zijn, gelden de Overgangsbepalingen, ge-
noemd in het Algemeen Reglement".

Deze Overgangsbepalingen behelzen niet meer
of minder, dan dat iemand, die onder de oude
organisatie in het ambt is gekomen, door de be-
palingen van de nieuwe organisatie niet kan worden
ontslagen. (blz. 69).

Men volgt hier dus de uitstervings-methode.

De tegenwoordige predikanten kunnen door leer-
tucht niet worden getroffen, doch alleen zij, die
na het in werking treden van het nieuwe regle-
ment het ambt aanvaarden.

Dat betekent, dat modernistische predikanten,
die thans 25 jaar zijn en misschien nog 50 jaar
zullen dienen, ongenoeid moeten worden gelaten.
En dat niet alleen.

Maar alle tegenwoordige predikanten hebben zit-
ting in kerkelijke vergaderingen.

Niemand hunner mag om zijn standpunt uit de
meerdere vergaderingen of bestuurscolleges worden
geweerd.

Diezelfde predikanten zijn het, die de nieuwe
bepalingen over leertucht hebben te handhaven.
Een kind kan voorspellen, wat hiervan terecht
komt.

De heele leertucht wordt in dit reglement wei-
nig meer dan een wassen neus.

Hoe men van dit ontworpen Reglement op de
belangrijke punten, welke thans in de Ned. Herv.
Kerk aan de orde zijn, eenig heil kan verwach-
ten, is ons een raadsel.

Och, dat men trouw durfde te zijn!

Trouw aan de ordinantiën Gods voor de Kerk
in de Heilige Schriften!

— Preeken op advertentie.

Nog telkens leest men in de advertentie-rubriek
onzer bladen, dat kerken voor bepaalde Zondagen
voorziening vragen in den Dienst des Woords en
ook wel, dat predikanten, emeriti-predikanten enz.
zich voor bepaalde data beschikbaar stellen om
kerken te dienen.

En dat niettegenstaande menig kerkelijk orgaan
hierover zijn afkeuring heeft uitgesproken.

Zullen we nu de „zondaars" en „zondaresen"
gaan kapittelen?

We denken er niet aan.

Ons blad sprak zich in deze materie nog niet
uit.

Wij gevoelen behoefte het thans te doen.

En dan willen we ons niet beroepen op den
nood der praktijk, ofschoon we wel gelooven, dat
die advertenties, voorzover ze door kerken wor-
den geplaatst, uit dien nood zijn geboren.

In den regel beginnen de scribae onzer kerke-
raden bepaalde predikanten aan te schrijven.

Wanneer het dan echter bedankjes regent en
de fatale datum met rassche schreden nadert, neemt
men ten einde raad zijn toevlucht tot een an-
nonce in de krant.

Dit middel blijkt, naar men mij verzekerde, in
de meeste gevallen probaat.

Er zijn gewoonlijk nog predikanten, kandidaten
enz., die nog een Zondag vrij hebben en de be-
geerte van zulk een kerkeraad kunnen vervullen.

En waar het oordeel der praktijk in deze niet
ongunstig is, kan het niet verwonderen, dat men
aan dit middel vasthoudt, ja het hoe langer hoe
meer beproeft.

Toch, indien hierin iets principiëel verkeers
school, zou tegen deze praktijken scherp moeten
worden opgetreden.

Utiliteitsredenen, bewijzen, dat het helpt, mogen
bij ons nooit eenigen doorslag geven.

Zoodra het beginsel er zich tegen verzet, moet
alle utiliteit over boord.

Daarom kan de heele kwestie hiertoe worden
herleid: welk beginselbezwaar kan worden aan-
gevoerd tegen het gebruik maken van zulke ad-
vertenties.

Het gewone argument is: zoo wordt de zaak
van de bediening des Woords tot een koophandel
gemaakt.

Zij wordt een zaak van vraag en aanbod.

Indien dit zoo ware, zouden wij zonder voorbe-
houd genoemde praktijk vonnissen.

Maar het is zoo niet.

Zeker, er zijn advertenties, waarin men waren
te koop aanbiedt.

Doch dat maakt het karakter van de adver-
tentie niet uit.

Advertenties hebben niet per se een handels-
karakter, maar beoogen de meest uiteenlopende
doeleinden.

Als jonge menschen bekend maken, dat zij ver-
loofd of ondertrouwd zijn, zal wel niemand be-
weren, dat zij elkander verkoopen willen.

Wanneer bij een zilveren of gouden bruiloft
dankbare kinderen van hun blijdschap getuigenis
afleggen of wanneer een gelukkig echtpaar de ge-
boorte van een welgeschapen zoon of dochter be-
richt, vestigen zij daarmee toch geen aandacht
op etalage of toonbank.

Wanneer een evangelisatie-vereeniging per ad-
vertentie bekend maakt, dat er op dien avond
een lezing zal worden gehouden door dezen of
genen spreker en alle belangstellenden welkom
heet, mag men haar toch niet verwijten, dat zij
er iets aan verdienen willen. Integendeel, zoo'n
samenkomst kost den leden en begunstigers soms
een heel bedrag.

Advertenties zijn niet anders dan aankondigingen.

Die aankondigingen zijn van verschillende aard.

Zij zijn niet zoo zelden uitnodigingen.

Wat steekt er dan per slot van rekening in,
wanneer een kerkeraad zich van een advertentie
als uitnodiging bedient?

Mogen die wel geschreven en per post worden
verzonden, maar gedrukt en per advertentie niet?

We voelen natuurlijk wel eenig onderscheid tus-
schen beide.

Particuliere uitnodiging achten we te prefe-
reren boven een algemeene, omdat daarmede blijkt,
dat men een bepaalden predikant begeert en liever
niet uit verschillende, die op de advertentie schre-
ven, een keus wil doen, wat tot misbruik aan-
leiding kan geven.

Doch naar den ouden stelregel heft het mis-
bruik het gebruik nog niet op.

Als men vraagt: bestaat er principiëel ver-
schil tusschen beide wegen, dan moeten we dit
beslist ontkennen.

Bij sommigen is het meer een gevoelskwestie.
Wein, laten zij zich dan van geen advertentie
bedienen.

Maar laten zij ook niet veroordeelen hen, die
het anders aanvoelen.

Op zichzelf interesseert het, hoe zulk een ge-
voelszaak kon ontstaan.

Hadden wij den tijd, dan zouden wij eens de
wordingsgeschiedenis der advertentie nagaan.

Mogelijk kwamen we dan tot de ontdekking, dat
zij vroeger uitsluitend in dienst van den handel
stond.